

Il-Kuntest tal-Politika

L-aċċess ugwali għar-riżorsi umani mhuwiex biss kwistjoni ta' indipendenza ekonomika tan-nisa iżda ilu rikonoxxut bħala prerekwizit biex jinkisbu t-tkabbir ekonomiku, il-prosperità u l-kompetittività. L-inkoraġġiment tal-partecipazzjoni tan-nisa fis-suq tax-xogħol huwa kruċjali għall-PDG, it-tkabbir ekonomiku u, b'mod aktar ġenerali, biex jiġi żgurat li l-UE tagħmel użu sħiħ mit-talent u r-riżorsi umani disponibbli.

L-Istrateġija Ewropa 2020

- Tenfasizza l-ekonomija b'rata għolja ta' impjieg' u l-mira prinċipali tagħha hija 'li żżid għal 75 % r-rata ta' impjieg għan-nisa u l-irġiel li għandhom bejn 20 u 64 sena'.
- Sabiex tilhaq dan l-objettiv, l-Istrateġija introduċiet in-izjattiva ewlenija, "Agenda għal Hiliet u Impjieggi Godda" (2010), li tipproponi sett ta' azzjonijiet biex iżżid it-tkabbir inkluziv, appoġġat minn miżuri li wħud minhom huma mmirati lejn in-nisa.
- Rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż li l-Istati Membri għandhom jikkunsidraw fil-politiki ekonomiċi, soċjali u dwar l-impjieggi tagħhom adottati mill-Kummissjoni Ewropea kull sena.

Id-Direttiva dwar il-Leave tal-Ġenituri (id-Direttiva tal-Kunsill 2010/18/UE)

- Il-bidliet introdotti fl-2010 jinkludu: leave itwal, miżuri għal ġenituri adottivi u ġenituri ta' tfal b'diżabilità.
- Tipprovdi iżjed inċentivi għall-missirijiet biex jieħdu l-leave tal-ġenituri.

Id-Direttiva dwar l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' trattament ugwali bejn l-irġiel u n-nisa li jeżercitaw attività li fiha jaħdmu għal rashom (2010/41):

- Tissostitwixxi d-Direttiva 86/613/KEE li kienet l-ewwel Direttiva dwar l-allowance tal-maternità għal haddiema li jaħdmu għal rashom u l-konjuġi jew is-sħab għall-ħajja tagħhom.

- Testendi l-kopertura għall-ħaddiema kollha li jaħdmu għal rashom u s-sħab tagħhom, tintroduċi miżuri oħra għall-prevenzjoni tad-diskriminazzjoni u l-fastidju ta' dawk li jaħdmu għal rashom u tapplika l-prinċipju ta' trattament ugwali fuq raġunijiet ta' sess.

L-objettivi strateġiċi tal-BPfA u l-indikaturi tal-UE:

- F.1.** Li jkunu promossi d-drittijiet u l-indipendenza ekonomika tan-nisa, inkluż l-aċċess għall-impjieg, kundizzjonijiet tax-xogħol xierqa u l-kontroll fuq ir-riżorsi ekonomiċi.
- F.2.** Li jkun iffacilitat l-aċċess ugwali tan-nisa għar-riżorsi, l-impjieggi, is-swieq u l-kummerċ.
- F.3.** Li jingħataw servizzi tan-negożju, taħriġ u aċċess għas-swieq, informazzjoni u teknoloġija b'mod partikolari lil nisa bi dħul baxx.
- F.4.** Li jissaħħu l-kapaċità ekonomika u n-netwerks kummerċjali tan-nisa.
- F.5.** Li tiġi eliminata s-segregazzjoni okkupazzjonali u l-forom kollha ta' diskriminazzjoni fl-impjieg.
- F.6.** Li tkun promossa l-armonizzazzjoni tar-responsabbiltajiet tax-xogħol u tal-familja għan-nisa u l-irġiel.

In-nisa u l-ekonomija huwa wieħed mill-oqsma l-aktar avvanzati tal-BPfA. Fl-2008 u l-2011, il-Kunsill iffoka fuq il-kwistjonijiet tal-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja, u dwar l-inugwaljanzi fil-pagi bejn in-nisa u l-irġiel fl-2010. Il-Presidenza Griega fl-2014 irreviediet l-implimentazzjoni tal-ewwel objettiv strateġiku li jiġu promossi d-drittijiet u l-indipendenza ekonomika tan-nisa, u identifkat tliet indikaturi oħra.

Il-baži tad-dejta "Women and men in the EU — facts and figures" ("In-nisa u l-irġiel fl-UE — fatti u figuri") żviluppata mill-Istitut Ewropew għall-Ugwaljanza bejn is-Sessi tagħti l-aktar dejta u informazzjoni reċenti dwar dawn l-indikaturi, disponibbli fuq: <http://eige.europa.eu/content/women-and-men-in-the-eu-facts-and-figures>

Is-sejbiet mid-dejta minn madwar I-UE

L-impjieg tan-nisa jkompli ma jilhaqx il-mira ta' impjegati ta' Ewropa 2020

Fuq perjodu ta' żmien twil, ir-rata ta' impjieg tan-nisa fl-UE żdiedet ftit u sal-2012 laħqet rata globali ta' 59 %. Minkejja dan, l-impjieg tan-nisa baqa' jiġi wara dak tal-irġiel fl-Istati Membri kollha. Qabel il-kriżi ekonomika, it-tnaqqis fid-disparità bejn is-sessi fl-impjegati kien rifless fix-xejra ta' zieda fl-impjieg tan-nisa, filwaqt li wara l-2007 kien rifless fix-xejra ta' tnaqqis fl-impjieg tal-irġiel. Il-kriżi laqtet primarjament l-oqsma tal-impjegati ddominati mill-irġiel.

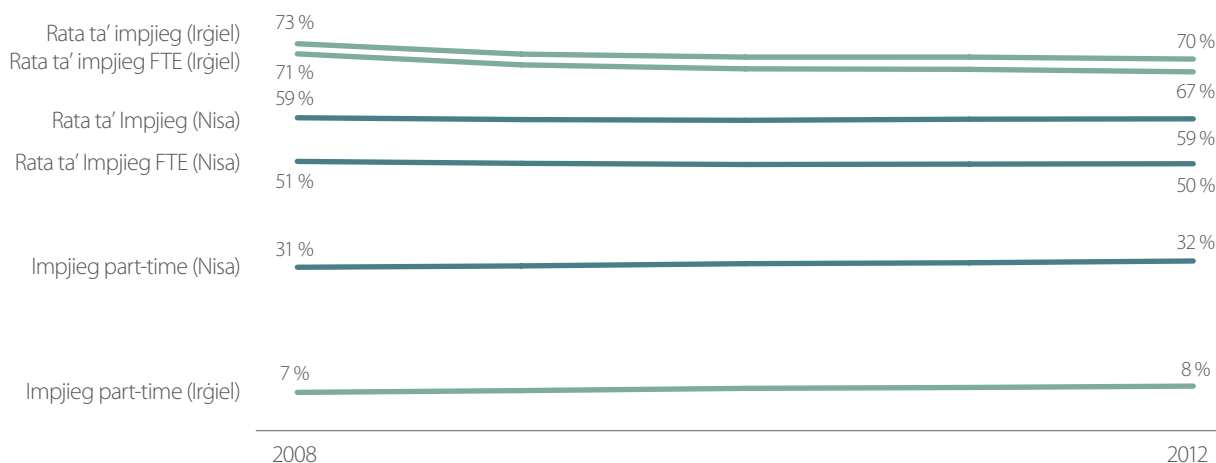
Paragun tar-rati ta' impjieg u r-rati ta' impjieg FTE huwa rilevanti fil-kuntest tal-mira ta' impjieg ta' 75 % tal-Is-trateġija Ewropa 2020. Id-differenzi huma iżgħar għall-irġiel milli għan-nisa, għaliex l-impjieg part-time huwa oġġla fost in-nisa.

In-nisa jkomplu jaqbz u l-irġiel fl-impjegati part-time

L-impjieg part-time huwa ferm oġġla fost in-nisa meta mqabbel ma' tal-irġiel: fl-2012, il-proporzjon ta' nisa li jaħdmu part-time (32 %) kien tal-anqas erba' darbiet akbar minn tal-irġiel (8 %) fl-UE. Ix-xogħol part-time huwa partikolarment prevalenti fin-Netherlands fejn aktar minn tliet kwarti min-nisa impjegati jaħdmu part-time. F'erba' Stati Membri oħra, in-nisa jirrapprezentaw madwar 80 % ta' impjegati part-time. Anqas minn waħda minn kull għaxar nisa impjegati jaħdmu part-time f'sitt Stati Membri. Ix-xogħol part-time għandu effetti fit-tul fuq il-paga u l-prospettivi, inkluż pensjonijiet aktar baxxi u riskju akbar ta' faqar.

Il-pożizzjoni ġeneralment żvantaġġjata tan-nisa fis-suq tax-xogħol tagħmilha aktar probabbli li l-ommijiet aktar milli l-missirijiet jaħdmu part-time u jieħdu responsabbiltajiet ta' kura tat-tfal, u sakemm il-missirijiet ma jeħdux rwol aktar attiv fil-kondiviżjoni tar-responsabbiltà għall-kura tat-tfal u dipendenti oħra, l-iżbilanċi bejn is-sessi ser jibqgħu jsaħħu l-inugwaljanzi fil-pagi.

IR-RATA TA' IMPJEGATI EKWIVALENTI GĦALL-FULL-TIME U TA' IMPJEGATI FL-UE-28, IRĠIEL U NISA LI GĦANDHOM BEJN 15 U 64 SENA, 2008 U 2012

Sors: Eurostat, EU-LFS

L-objettivi ta' Barcellona għall-kura tat-tfal formali ma għewx issodisfatti minn ħafna Stati Membri

L-effett tal-provvista ta' kura tat-tfal fuq l-impjieg tan-nisa huwa kumpless u għadu mhuwiex ċar sa fejn l-arrangamenti attwali għall-kura tat-tfal huma mfasslin biex jappoġġaw l-impjieg taż-żewġ ġenituri. Is-Summit ta' Barcellona tal-2002 stabbilixxa miri li s-sistemi tal-kura tat-tfal għandhom jipprovdu kopertura ta' 33 % għat-tfal li għandhom anqas minn 3 snin (miksuba minn disa' Stati Membri sal-2012); u 90 % kopertura għal dawk ta' 3 snin sal-età tal-iskola obligatorja (miksuba minn ħdax-il Stat Membru sal-2012). Minn dawn, sitt Stati Membri kisbu ż-żewġ miri.

Il-missirijiet qegħdin jieħdu l-leave tal-ġenituri aktar ta' spiss, iżda f'livelli differenti madwar l-Istati Membri

Il-liġijiet dwar il-leave tal-ġenituri jistgħu jappoġġaw il-ġenituri f'żewġ modi kumplementari: billi joffrullhom leave bix-xogħol protett u appoġġ finanzjarju matul dak il-leave. Hemm dejta għall-2010 disponibbli għal sbatax-il Stat Membru dwar il-proporzjon ta' rġiel impjegati fuq leave tal-ġenituri (bi tfal iżgħar minn 8 snin) u din varjat minn 0.5 % (CZ, ES, IT, HU, AT, PL) għal 11 % fl-Iżvezja. Fost dawk li kienu fil-fatt fuq leave tal-ġenituri fl-2010, in-nisa ammontaw għal kważi 94 %.

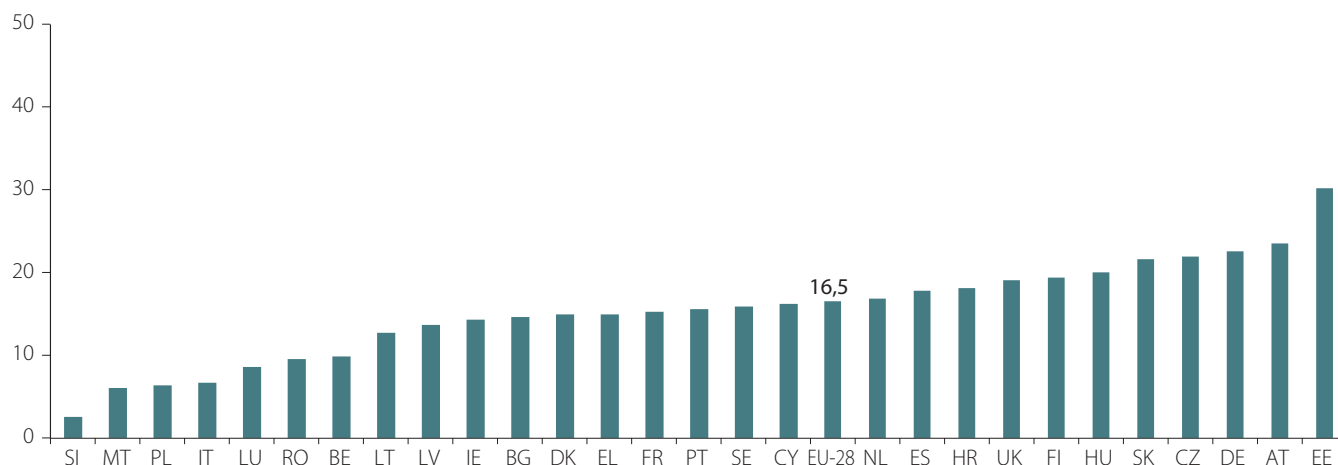
L-inugwaljanzi u s-segregazzjoni fis-suq tax-xogħol jipperpetwaw id-disparitajiet bejn is-sessi fil-pagi u l-impjieg

Is-segregazzjoni tas-sessi, kemm vertikali u orizzontali, hija evidenti skont is-settur tal-impjieg, u skont l-okkupazzjoni/il-funzjoni tax-xogħol. L-użu mhux ugwali ta' xogħol part-time bejn in-nisa u l-irġiel huwa fattur prinċipali f'ċerti Stati Membri, marbut mal-propensità tan-nisa li jikkombinaw ix-xogħol mar-responsabbiltajiet ta' kura. Il-ħiliet tan-nisa u tal-irġiel għalhekk jistgħu jkunu perċepiti b'mod differenti u vvalutati b'mod mhux ugwali. Fl-2012, id-differenza bejn il-pagi tal-irġiel u n-nisa fl-UE kienet 16.5 %, u, meta mqabbla mar-rati mill-2007, din naqset fil-maġġoranza tal-Istati Membri.

Ir-rati u l-karatteristiċi tal-impjieg indipendenti jvarjaw bejn in-nisa u l-irġiel

L-impjieg indipendenti kien identifikat bħala għażla ta' impjieg li għandu l-potenzjal li jappoġġa l-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja, għaliex jista' joffri zieda fil-flessibbiltà u opportunitajiet biex wiehed jaħdem mid-dar u jnaqqas l-ispejjeż tal-kura tat-tfal. Għalhekk, jista' jidher sorprendenti li meta mqabbla mal-irġiel, anqas nisa jistabilixxu n-negozju tagħhom stess madwar l-UE. Matul l-2008-2012 is-sehem tan-nisa li jaħdmu għal rashom mill-għadd totali tal-impjieg kien biss ta' 10 % meta mqabbel ma' 18 % għall-irġiel li jaħdmu għal rashom.

ID-DIFFERENZA BEJN IL-PAGI TAL-IRĠIEL U N-NISA FIL-FORMA MHUX AĠĠUSTATA BĦALA %, 2012

Sors: Eurostat, SES

Sejbiet mill-ħidma tal-EIGE dwar prattika tajba

“Going for Growth” — L-Irlanda

“Going for Growth” jipprovdi appoġġ strutturat bejn il-pari lil nisa intraprenditriċi li jridu bis-serjetà jkabbri n-negozju tagħhom, b'mentoring u gwida minn intraprendituri ewlenin b'esperjenza professjonali b'saħħitha. Liffinanzjat mill-ESF, id-Dipartiment tal-Ġustizzja u l-Ugwaljanza Irlandiż u Enterprise Ireland, ilu jigi implimentat fl-Irlanda mill-2008. S'issa saru sitt ċikli u ħadu sehem aktar minn 400 mara intraprenditriċi. Matul is-sitt xhur tal-aktar ċiklu reċenti mitmum (is-sitt ċiklu), 71 % tal-partecipanti ziedu l-bejgħ tagħhom b'medja ta' 15 %, l-impjieg żdied globalment bi 13 % u n-numru ta' esportaturi fil-grupp żdied bi 22 %. Ġew impjegati total ta' 88 impjegat ġdid u tqabbd u 10 apprendisti ġodda, u aktar minn 650 impjieg eżistenti ġew imsaħħa. It-58 partecipant flimkien kellhom turnover ta' mill-inqas EUR 50 miljun sa tmiem iċ-ċiklu.

Iċ-ċertifikazzjoni Family Audit fi Trento, l-Italja

Iċ-ċertifikazzjoni Family Audit inbdiet fl-2008 mill-Provinċja Taljana ta' Trento permezz tal-Aġenzija tagħha għall-Politika tal-Familja, il-Wild u ż-Żagħzagħ. Il-proġett reġjonali beda fl-2012. Il-Family Audit huwa bbażat fuq metodoloġija żviluppata sew. Wara li twettaq verifika, kull organizzazzjoni tiżviluppa Pjan ta' tliet snin għall-Bilanċ bejn ix-Xogħol u l-Ħajja għall-Familja li jelenka l-azzjonijiet li l-organizzazzjoni tkun qed tippjana li twettaq f'sitt oqsma (organizzazzjoni tax-xogħol, kultura ta' bilanċ bejn ix-xogħol u l-familja, komunikazzjoni, benefiċċji u s-servizzi kumplementari, distrett familjari, teknoloġiji ġodda). L-implimentazzjoni tiegħu hija sorveljata minn evalwatur estern. S'issa kienu involuti 111-il organizzazzjoni fil-proċess ta' Family Audit, (44 organizzazzjoni pubblika, 67 privata), u 88 ingħataw iċ-Ċertifikat ta' Family Audit, għall-benefiċċju ta' 35 000 ħaddiem. Din wasslet għal netwerk ta' partijiet interessati (unjonijiet, min iħaddem, organizzazzjonijiet tal-familja u soċjali, organizzazzjonijiet tar-riċerka, eċċ.) biex b'hekk żdied l-għarfien. L-organizzazzjonijiet ċertifikati huma elenkati fuq il-websajt tal-family audit. L-aktar żewġ benefiċċji notevoli huma benesseri aħjar tal-impjegati u produttività akbar.

AVVANZI U OSTAKLI FIL-QASAM F: IN-NISA U L-EKONOMIJA

AVVANZI	OSTAKLI
<ul style="list-style-type: none"> Id-disparità bejn is-sessi fl-impjieg naqset madwar l-UE. Ir-rati ta' attività ekonomika tan-nisa żdiedu minkejja l-kriżi ekonomika globali. Id-differenza bejn il-pagi tal-irġiel u n-nisa naqset fil-maġġoranza tal-Istati Membri bejn l-2007 u l-2012. Id-disponibbiltà tal-kura tat-tfal żdiedet minn sena għal oħra madwar l-Istati Membri kollha. 	<ul style="list-style-type: none"> L-inugwaljanzi bejn is-sessi u s-segregazzjoni tagħhom fis-suq tax-xogħol jippersistu. In-nisa fl-UE jiffaċċjaw differenza persistenti bejn il-pagi tal-irġiel u n-nisa fis-suq tax-xogħol, li għandha kemm effett immedjat fuq "il-paga li tittieħed id-dar" tagħhom kif ukoll effett fit-tul fuq l-intitolamenti tagħhom għas-sigurtà soċjali u l-pensjoni. In-nisa huma rappreżentati żżejjed fl-impjieg part-time, jiffaċċjaw segregazzjoni orizzontali bejn is-sessi u huma l-aktar esposti għall-faqar u possibbiltajiet tal-karriera limitati.

It-triq 'il quddiem għall-UE

- L-imperattiv jibqa' li tiġi żgurata l-partecipazzjoni ugwali tan-nisa u tal-irġiel fis-suq tax-xogħol kif ukoll li tiġi ttrattata s-segregazzjoni tas-sessi orizzontali u vertikali bejn l-okkupazzjonijiet. Li jinholqu iżjed opportunitajiet għan-nisa biex jiksibu aċċess għal impjieg full-time għandha tkun prijorità prinċipali.
- B'mod ġenerali, in-nisa b'livelli aktar baxxi ta' ħiliet u kwalifiki jeħtieġu appoġġ biex itejbu l-pożizzjoni tagħhom fis-suq tax-xogħol. Id-disparità bejn is-sessi fl-impjieg hija l-usa' għal persuni bi ftit jew l-ebda kwalifika. Il-miżuri ta' politika mmirati b'mod speċifiku lejn gruppi ta' nisa żvantaġġati u dawk li jiffaċċjaw żvantaġġi multipli, kieku jgħinu biex iżidu l-livelli tal-ħiliet tagħhom.
- Il-partecipazzjoni mhux ugwali fis-suq tax-xogħol ikkawżata l-aktar mis-sovrarappreżentazzjoni fix-xogħol part-time u l-livelli ta' attività aktar baxxi tan-nisa jpoġġu l-kisba tal-mira ta' impjieg ta' Ewropa 2020 f'riskju. Għalhekk, li tiġi żgurata l-partecipazzjoni ugwali tan-nisa u tal-irġiel fis-suq tax-xogħol hija kruċjali.
- L-impenn lejn il-miri ta' Barċellona dwar il-kura tat-tfal jeħtieġ li jissahħaħ għaliex dan huwa marbut ħafna mal-għanijiet tal-ugwaljanza bejn is-sessi.
- Il-promozzjoni ta' politiki favorevoli għall-familja u l-implimentazzjoni ta' miżuri trasformattivi li jistgħu jjsfidaw id-distribuzzjoni mhux ugwali tal-kompiti ta' kura u domestiċi bejn in-nisa u l-irġiel huma ferm meħtieġa.
- L-istrategġija għall-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja jeħtieġu jkunu promossi aktar, b'mod speċjali hekk kif il-kundizzjonijiet ekonomiċi jpoġġu iżjed pressjoni fuq il-ħaddiema. Mingħajr inizzjattivi ġodda li jappoġġaw il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja, huwa improbabbli li l-irġiel ser jagħzlu li jcaqilqu l-bilanċ tar-responsabbiltajiet tal-kura fil-familji.
- Il-ħidma li għaddejja biex titnaqqas id-differenza bejn il-pagi tal-irġiel u n-nisa teħtieġ li tkompli.
- Dejta aħjar dwar il-pagi żżid il-viżibilità tad-differenzi u tikkontribwixxi biex tiġi ttrattata d-differenza bejn il-pagi tal-irġiel u tan-nisa.
- Il-gvernijiet u s-sħab soċjali jeħtieġu jaqblu dwar il-paga minima sabiex jimmitigaw l-impatt fuq in-nisa għaliex dawn huma sovrarappreżentati f'impjieg b'ħal dawn.

L-Istitut Ewropew għall-Ugwaljanza bejn is-Sessi (EIGE)

L-Istitut Ewropew għall-Ugwaljanza bejn is-Sessi (EIGE) huwa ċ-Ċentru tal-UE ta' għarfien dwar l-ugwaljanza bejn is-sessi. EIGE jappoġġa lil kull min ifassal il-politika u lill-istituzzjonijiet rilevanti kollha fl-isforzi tagħhom biex l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel issir realtà għall-Ewropej kollha u lil hinn, billi tipprovdihom ħila speċifika u dejta kumparabbli u affidabbli dwar l-ugwaljanza bejn is-sessi fl-Ewropa.

Aktar informazzjoni fuq <http://eige.europa.eu>

Iċ-Ċentru ta' Riżorsi u Dokumentazzjoni (RDC) tal-Istitut Ewropew għall-Ugwaljanza bejn is-Sessi huwa għodda innovattiva u prattika li tgħin biex jinstabu r-riżorsi ewlenin dwar l-ugwaljanza bejn is-sessi, tiffacilita l-iskambju tal-għarfien fost dawk b'interess fil-politika u l-prattiki dwar l-ugwaljanza bejn is-sessi u toffri spazju onlajn għal diskussjoni u dibattitu.

Aktar informazzjoni fuq <http://eige.europa.eu/content/rdc>

Informazzjoni biex tagħmel kuntatt:

L-Istitut Ewropew għall-Ugwaljanza bejn is-Sessi
Gedimino pr. 16, LT-01103 Vilnius, LITHUANIA
Tel. +370 52157444, Tel. +370 52157400

facebook.com/eige.europa.eu

twitter.com/eurogender

youtube.com/eurogender

<https://eurogender.eige.europa.eu>

ISBN 978-92-9493-276-1

doi:10.2839/558979

MH-04-15-022-MT-N